چرخ مِتونی و بازگشت به نظم اولیه کواکب در نوزده سال

نکته دوم؛ مطلبی بود که دیروز از ایشان نقل کردم. فرموده بودند:

> **مِتُن: المنجّم المعروف الیونانی الذی کانت حیاته قبل خمسة قرون من میلاد المسیح؛ اکتشف أنّ تسع عشرة سنة ً شمسیة ً تشمل مأتین و خمس و ثلاثین رؤیة ً للهلال؛ و بَعد هذه المدّة أهلّة القمر عاد اعلی کیفیتهما علی ترتیبها الاوّل و موضعا الشّمس والقمر عاد اعلی کیفیتهما الاولی بالنسبة إلی الأرض. إن هذه المدّة سمّیت عند الیونانیین بالدورة الذهبیة[1]**

از حیث تطبیقی، من به اندازه سهم خودم هر چه گشتم پیدا نکردم که ایشان این مطلب را از کدام کتاب نقل کرده‌اند. این مِتُن چه کسی است؟ نوزده سال از کجا آمده است؟ من اینها را پیدا نکردم. هر کدام از شما در کتب قدیمی پیدا کردید، بفرمایید. هم نرم‌افزار جغرافیا هست و هم نرم‌افزار هیئت و نجوم هست.

شاگرد: مِتُن را به چه صورت می‌نویسند؟

استاد: به‌صورت "متن" نوشته اند. ایشان نوشته اند «المنجم الیونانی». بعد از کلمه «متن» دو نقطه هست. این یک مقداری مشکوک هست که تایپیست چه کار کرده است. علی ای حال در نرم‌افزار هیئت و نجوم، جغرافیا، تا جایی که ممکن بود چیزی را پیدا نکردم. همچنین در جاهای دیگر پیدا نکردم. فقط کتاب ایشان این را دارد. بله، آن چه که الآن در مرجع های عمومی معروف است به دوره سارُوسی که هجده سال و خرده ای است. نزدیک همین مِتُن است.

شاگرد: در اینجا نوشته: «منجم یونانی که در قرن دوم میلادی در اسکندریه مصر زندگی می‌کرد. و یکی از برجسته‌ترین منجمان، ریاضی دانان و جغرافیدانان دوران باستان به شمار می‌آید».

شاگرد۲: ظاهر ً چرخ مِتونی هم معروف هست.

استاد: ایشان فرموده‌اند پانصد سال قبل از میلاد است.

شاگرد۲: چهارصد و سی سال است.

استاد: چهار صد و سی درست است؟ چرخ مِتونی را همان نوزده سال را نوشته است؟ تطبیقش با دوره ساروس... .

شاگرد۲: این نوشته: تطابق با خطای بسیار کمی اتفاق میافتد که حدود دو ساعت است. من از هوش مصنوعی سؤال کردم که نظریه مِتُن چیست.

شاگرد: البته خیلی اشتباه میگوید.

استاد: البته در منابع خودش باید باشد.

شاگرد۲: در سایت تبیان چرخه مِتون هست.

استاد: بسیار خب. ولی دوره ذهبیه در کتابهای عربی نیامده است. چون فرمودند: «إن هذه المدّة سمّیت عند الیونانیین بالدورة الذهبیة».

شاگرد: این نوزده سال را دوباره توضیح بدهید.

---

[1] همان ۳۹

بازبینی #1
ایجاد شده 29 ژانویه 2026 13:32:03 توسط ... .
به روزرسانی شده 29 ژانویه 2026 13:33:43 توسط ... .